

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 30 kr., egész éve 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hova a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Statutum-módosítás.

V.

Hogy milyen aránytalanságok mutatkoznak a bizottság tervezetében a fizetésjavítások, de általában a fizetések megállapítása tekintetében is: egy kis táblázat könnyen érthetővé teheti ezt mindenki előtt.

Ugyanis 43 százalékkal javasolják a fizetést javítani — a pótjavadalmon kívül — az összes tanácsnoki állásokban, a h. polgármesterét kivéve, hol a fizetésjavítás csak 37 és fél százalék volna, továbbá a főszámvévi állásban. Közvetlen ezután már 25 százalékra csökkenne a fizetésjavítás és pedig a főjegyző, két aljegyző s az I. árvaszéki ülnöknél; ezekhez sorakoznék már csak 20 százalék fizetésjavítással a 3 ellenőr és a levéltáros, míg a közpénztáros és árpapénztáros csak 14 és fél, a II. árvaszéki ülnöknél csak 18 és fél, a főorvosnak csak 14, a közgyám, az adótitiztek, fogalmazók és a mértékhitelítők csak 10—10 százalék fizetésjavításra vannak javaslatba hozva. Egészen mostoha gyerekei maradtak a bizottságnak: a rendőrkapitányok, az ügyész, a kerületi orvosok, a mérnök, az adópénztáros,

a birtoknyilvántartó, a joggyakornok, az iktató-kiadók és irnokok, kiknek fizetését meghagyni javasolják ezután is a mai állapotban és a kik közül az ügyész, árvaszéki jegyzőt, II. alkaptányt, alorvosokat, birtoknyilvántartót és állatorvost még a pótjavadalomból se akarják egy krajcár erejéig se részesíteni.

Hogy aztán ez a tervezet milyen visszas fizetési arányokat teremt, ez kitérünk abból a körülményből, hogy — a tervezet elfogadása esetén a II. rendőrkapitánynak kevesebb volna a fizetése mint az adótitizteknek, sőt kevesebb, mint a fogalmazóknak és fizetési osztályozás tekintetében az az alkaptány egy osztályba kerülne az alája rendelt mértékhitelítőkkel, az iktatókkal, kiadókkal, sőt még a saját hivatalban levő rendőrségi iktató-kiadóval is.

A közgyám egy fizetési rangba kerülne az adótitiztekkel és fogalmazókkal, a kerületi orvosok pedig alant maradnának a II. oszt. irnokoknál is, míg a főorvos egy fizetési rangba kerülne az iktatókkal és kiadókkal.

Hogy a tisztviselők fizetésének megállapításánál szabályrendeletilag állapították meg az árva-

tári tartalékalap kamataiból, mint segélydíjból való részesedés aránya is, — ez magában nemcsak képtelenség, de törvénybe is ütközik, mert a törvény nem ismer fizetési segélydíjt, hanem azt mondja, hogy az egyszer megállapított fizetés lejjebb nem szállítható; másfelől pedig ez a tartalékalap-kamat nincs véglegesen a város rendelkezésére bocsátva a belügyminiszter által, szabályrendeletileg a kamat évi összege se állapítható meg és így nem lehet megállapítani a felosztás kulcsát se véglegesen, hanem mindenkor csak évről-évre, a változó összeghez viszonyítva és a szerint, ahogy a miniszter ezt a rendelkezésünkre bocsátja vagy nem.

A szabályrendeletben tehát annak semmi helye nem lehet és ott csupán a törzsfizetés állapítandó meg, az esetleges lakáspénzsel vagy szabadlakással. A pótjavadalom vagy segélydíj felosztási kulcsa pedig évről-évre a közgyűlés által lesz, az esetleg változó viszonyokhoz képest mindenkor újból megállapítandó.

Átérve a tisztviselő-, segéd- és kezelő-személyzet, szolgák és szegődményesek létszám megállapítása és a tisztviselő-gárda tagolására, feltűnő az, hogy a szolgálati személyzet létszámát egyszerre ilyen tetemesen tervezik emelni. Az eddigi 5 hivataloszolgá he-

TÁRCA.

A legjobb párti.

Fordította: Niedermanné Geber Hedvig.
(Folytatás és vége.)

Lord Ripley nagyon csodálkozott, nem tudta elgondolni, hogy mit jelentsen ez a bevezetés.

— Üljön le, kérem, és magyarázza ki magát érthetően. Mit tehetek tehát önért?

— Megszerezheti nekem szabadságom, mylord. En a gróf Kurajin jobbágya vagyok.

— Ah, most ráismerek önre! Ön az a milliomos, kiről nekem a gróf beszélt! De mért nem ül le, uram? Üljön le és mondja meg egész nyíltan, mily módon szabadíthatnám meg önt?

— Mivel a gróf úr már beszélt felőlem mylordnak, úgy bizonyára tudni fogja, hogy csakis valami rendkívüli esemény kényszeríthetné a gróft, hogy engem szabadá tegyen. Ripley ígert intett fejével.

— Ezen rendkívüli, előre nem látott esemény előidézése önnek nagyon könnyű lenne, mylord.

— Igazán kíváncsivá tesz.

— Az ön szerencséje a játékban min-

denki előtt ismeretes. S mivel ön holnap Iwanovicsal egy nehéz pártit fog játszani...

— Ah, honnan tudja ön ezt?

— Biztos forrásból, mylord, melyet azonban nem szeretnék megnevezni.

— Tehát folytassa!

— Az ön ismert szerencsésével nagyon könnyen ön helyzetbe hozhatná a gróft, mikor 24 óra alatt egy nagyobb összeg pénzre lenne szüksége, hogy kifizethesse kártya-adósságát...

— Ah, most már értem! nevetett Ripley; Glinka, a szörmekereskedő ugyanis szívesen rendelkezésére bocsátaná a grófnak ezen említett nagyobb összegre szabadon bocsátásáért. Nem úgy van?

— Mylord sokkal élesebb eszű, semhogy el nem találná az igazat; mondá Glinka meghajolva.

— Mit gondol, mennyivel kellene, hogy tartozzék a gróf nekem, hogy az ön szíve kívánsága teljesülhessen?

— Körülbelül egy fél millióval.

— Sok pénz! Nem okosabb lenne, ha ön ezt a félmilliót venné el elhagyná az országot?

— Oh, mylord, csak egy Oroszország van!

— Ez izlés dolga.

— És itt is kellene hagynom vagyonomnak felet.

— Elég lenne önnek a másik fele is.

— Mindenesetre. De nem is engednék, hogy elhagyjam az országot, a határon elfognának és súlyosan megbüntetnének.

— Hm, ennek nem szabad magát kitennie. Meg nem vásárolhatja szabadságát, szökni nem akar s ezért mint valami boszorkánymester, én nyerjem önt szabadá. Jó, de mit csináljak, ha épen most pechem lenne?

— Oh mylord, lehetetlen, hogy a mennybeli jó Isten épen akkor vonná el öntől a szerencsét, midőn erre egy nemes tett elkövetésére szüksége lenne.

— Hm, ezen gondolat dicséri az ön valóságosságát; csakhogy esetleg mégis én vesztetek egy fél milliót...

— Lehetséges, de nem valószínű; min. denesetre el kell készülnünk a legrosszabbra. Engedje meg ezért, mylord, hogy ezen erszényt kétszáz ezer rubellel önnél hagyassam.

— Ahá, ön segédcsapatall szolgál; — jó gondolat! mondá Ripley nevetve.

— Én tehát ólamba fogadom az ön aranybornyuját, hogy alkalmas órában szánt-hassak vele.

— Egészen önre bízom magam, mylord

lyett volna ezután 10, mikor pedig ezután a hivatalok kevésbé lesznek szétszórva, mint eddig voltak; továbbá ezenfölül szaporodnék még a gyalog és lovas kézbesítők száma 1—1-el s volna még két udvaros is, ami eddig nem volt.

Ez a személyzet-szaporítás 2295 frt fizetéstöbbletet idéz elő; amivel szemben igaz, az áll, hogy a II. mérnöki állást 1000 frt, a rendőrbiztosi állást 400 frt, az alszámvevői állást 500 frt és az adópénztári tisztii állást 500 frttal, összesen tehát 2400 frttal most eltérőndőnek vélik mint fölöslegesekeket, továbbá a közbén 1000 frttal szervezett rendőrkapitányi állás javadalmát is leszállítják 400 frttal, — azonban ez csak az esetben indokolja a szolgazemélyzet mértékeltlen számnövelését, ha itt is azt az elvet alkalmazzák, amit a pártjászolmorálja olyan kiváló előszeretettel szokott hangoztatni, hogy: lehet ezt tenni, mert hiszen futja a más oldalról eszközölt megtakarításokból és nem ró az adófizető polgárookra új terheket.

Nem kevésbé abszurd a tisztviselőtestület tagolásában az, hogy a kezeletsemélyzet létszámába fel van véve szabályrendeletilag két díjnos is, holott a városnál nem csak két díjnos működik állandóan és ha ezek a szabályrendeletileg megállapított kezeletsemélyzet létszámában felvétetnek, úgy természetesen ugyancsak szabályrendeletileg kelletik a fizetésüket is, a többi kezeletsemélyzetével egyúttal megállapítani.

Ugyanilyen abszurd intézkedés volna, a községi állatorvost a segédszemélyzetbe sorolni, a kinek állategészségügyi dolgokban szakreferensnek kellene lennie és aki végre képesítettégénél, de hivatalos állásánál fogva is épp olyan joggal foghat helyet az előjáróság tagjai közt, akár

a közgyám, birtoknyilvántartó vagy levéltáros.

Végül még a szabályrendeletben tisztviselői kötelemkül és jogok gyánant megszabott néhány ferdeségre akarunk rámutatni, hogy cikksorozataunkat és ezzel a bizottság munkálatainak bírálatát befejezzük.

A 68. §. az ellenőr kötelességeül röjja fel, hogy a pénztárnokot akadályoztatása esetén mindenben helyettesíti és annak hatáskörével bír. Ezzel szemben aztán azt mondja a 80. §., hogy az adótisztek és segédadótisztek szükség esetén az ellenőr helyettesítésére is alkalmazhatók.

Hát ez egy kissé különös szabályrendeleti intézkedés, s mindenütt máshol nem ez, de az a szokás, hogy — a pénztárnok akadályoztatása vagy szabadságolása esetén az ellenőr marad ellenőrnek, a pénztárnokságban pedig helyettesítés történik. Ezt így hozza magával a közszolgálati és ellenőrzési érdekek is, mert ez esetben ily szabadságolásoknál mindenkor csak kétszeri hivatalátadás illetve átvétel esete merül fel, míg ha az ellenőr a pénztárost s az ellenőrt pedig egy számtiszt helyettesíté, ahogy a szabályrendeletet módosított tervezet bölcsesége előírja, úgy akkor 4-szeri ily hivatalátadásra, tehát éppen kétszeres munkára volna szükség, mert hiszen a pénztáros állását az ellenőrnek, ezét viszont a számtisztnak kellene átadni, illetve e hivatalokat a nevezettekől ismét átvenni.

A tervezet 169. §-a a mérnökre nézve megállapítja, hogy polgármesteri engedély nélkül semmi magánmunkát teljesítenie nem szabad; — ellenben a 168. §. 4-ik pontja ugyancsak a mérnök kötelességévé teszi, a magánépítkezési tervek szakbírálatát.

Eltekintve az ellentmondástól e két rendelkezésben, sajátosságos volna, a város mérnökét arra kötelezni, hogy magánépítési tervek fellett hivatalból tehát díjtalan legyen kénytelen bírálatot adni; másfelől még különösebb a mérnököt teljesen kitenni a polgármester önkényének; hogy t. i. ha tetszik neki az éppen hivatalban levő mérnök, úgy akkor derűre borúra megengedheti neki a magánmunkálkodást, ha nem tetszik, akkor mindig eltilthatja attól.

A mérnök legyen a városé, ne a polgármesteré vagy magánosoké. Adjanak neki megfelelő javadalmat és ne legyen neki szabad — a város szolgálatán kívül — semmi más munkát végeznie.

Ugyanez áll az ügyésről is, a kinek most a magánügyködést meg akarják engedni, amivel ismét helyreállana a volt gyönyörűsége eldorádói állapot, mikor — a magánügyködés mellett — a város minden ügyei évekre elhanyagoltattak.

Ezekben, de különösen a rendőri szolgálatra vonatkozó szakaszokban vannak a tervezet sarvashibái. De ez utóbbiakkal most már — cikksorozataunk úgy is hosszúra nyúlván — alkalmilag külön fogunk foglalkozni.

Mind-e visszásságokat kiküszöbölni, lesz a képviselőtestület hivatva s mi azért is hívtuk fel mindezekre ily behatóan a képviselők figyelmét.

A járásosztás befejezése. A dorosmai járásosztás ügye mindinkább közeledik a végelbonnyolítás felé. Fara go László kir. törv. bír: mint a szegedi kir. törvényszék kiküldötte, két hónapi helyszíni tárgyalás után befejezte a birtokazonosítást. — Óriási munkát végzett aránylag rövid idő alatt. Több mint 4000 törzsbirtokossal vett fel jegyzőkönyvet annak megállapítása végett, hogy kinek kinek mely osztott magán-birtoka szolgál alapjául az osztatlan közbirtokból való részesülésnek, melynél nem csak a terület, hanem

és bármilyen legyen is az eredmény, mindig hálás leszek mylord iránt.

— Még egyet; látni fogjuk holnap önt a tábornoknál?

— Lehetetlen, mylord. Ámbár Iwanowna Olga mindig nagyon jószágos irántam; azonban vendégei közé még sem vezethet be.

— Milliói és müveltségé dacára sem?

— Semmi esetre. Nem szabad elfelednie, mylord, egy jobbágy...

— Értem! Tehát a viszontlátásra. Remélem, hogy akkor már mint szabad embert üdvözölhetem.

... Másnap este 7 óra felé Tujajeff grófnő, miután addig egészen el volt foglalva az estély rendezésével, visszavonult lakosztályába, hol komornája által fésültette magát, míg Petrowna Dina, akkori divat szerint, úrnője öltözékét üvegázi virágokkal díszíté.

— Miért vagy oly hallgatag Dinuska? kérdé a tábornokné. Talán arról gondolkodol, hogy kivel fogok ma táncolni?

— Óh, majdnem félek a mai ünnepélytől, méltóságos asszony; válaszott a fiatal leány. Bizonyára megint mindenki franciául fog beszélni.

— Épen így fogod megtanulni, kis bohó.

— De mikor oly unalmas mindig hallgatni, panaszkodott Dinuska.

Iwanowna Olga nem válaszott megjegyzésre, rövid idő mulva kérdé: Átadtad Wassiliewics Dömének megrendelésemet?

— Igenis, méltóságos asszony.

— De ő nem jött el.

— Bizonyosan nem volt készletben oly vidraszórméje, amely megfelelt volna méltóságodnak.

— Ez hallatlan lenne az ő üzletében, jegyzé meg a tábornokné, — ha mégis még a vendégek érkezete előtt jönni találna, azonnal beszélni akarok vele.

— Rögtön közlöm Ivánnal a méltóságos asszony parancsát, válaszott Dina s felugorva sietett kiosonni a szobából.

... Bizonyosan oka volt rá Wassiliewicsnek, hogy csak 8 óra felé jelent meg egy gyönyörű vidraszórmével a tábornokné palatájában. Iwanowna Olga, bár jól megmosta a fejét ezért a késedelmezésért, de végre barátságosan mondá: Itt maradhatsz Dimitri. Az udvarmester úgy is jóbarátod, tehát mulathattok együtt.

Igy történt, hogy Wassiliewics nemcsak beszélhetett Dinuskával, hanem az előszobából dobogó szívvel figyelemmel is kísérhette, hogyan végződik az a játék, amely által ő szabaddá lehetne.

Asztaibontás után ugyanis a grófné és fiatal vendégei a másik terembe mentek táncolni, az öregebbek azonban a játékasztal körül csoportosultak, hol Ripley lord és gróf Kurajin között megindult a nagy párosviadal.

Ez utóbbi adta a bankot.

Eleinte feltűnően kedvezett a grófnak a szerencse istenasszonya. Folyton nőtt a pénzhalm olto. De az angol fíradhatatlanul kitarított, ámbár már harmincezer rubelt vesztett.

— Húszezer rubel a királyra, mondá a lord hidegen.

— Király... hetes; mondá Iwanovics, felvetve a kártyát. Kérem, javamra húszezer rubelt felróni, mylord.

— Negyvenezer még egyszer a királyra, mondá Ripley nyugodtan.

— Ez újból elvesztette, — mondák a nézők, mikor Iwanovics ismét királyt ütött fel.

Oly nagy volt az izgalom ezen érdekes eset felett, hogy még a táncteremben is áthattott a zaj és az egész társaságot a játéktérben esalta.

Ripley lord pedig egész hidegvérrel elővette tárcáját és adott Iwanovicsnak egy csomó bankjegyet.

E pillanatban éjfél ütött az óra, mely a kandallón állott.

az ingatlan minősége is, művelési áganként volt megállapítandó.

A rendezetlen birtokviszonyok, a járandóságok időközi adag-vételéből keletkezett érdekeltenek nagy mértékben megnehezítették a törvényszéki kiküldött eljárását.

A legfontosabb intézkedés, az osztatlan közbirtok becslése és a törzsvagyon egyénekenkénti kitüntetése befejeztetvén, a sorshúzás és a járandóságok kimerése után, az anyai civódásra okot szolgáltatott ügy be lesz fejezve.

Néhány hónap múlva megszűnik a redempcionális közbirtokosság Dorosmán.

A most élő generáció után, a levéltárak poros aktái tesznek majd tanuságot arról, hogy a Szeged óriási határterülete közé ékelte négyeszőg mértföldnyi kun földön szabadalmakat és kiváltságokat élvezett az a komposztorátus, mely egy népes községnek alapját megvetette, anyagi s kulturális fejlődését biztosította s a második ezredév hajnalán beolvadt azon község egyetemébe, mely neki köszöni létét.

A 15 ezer holdnyi osztatlan közbirtok helyes fölösztését Dorosmán mindenki kívánta már. A 25 jász-kun város között Dorosma legutolsóának maradt a közbirtokossági közjavak felszámolásában.

Nem lehet tagadni, hogy a másfél század óta fennálló közbirtokosság kulturális és egyéb közéclokra sokat áldozott. — A pártját ritkító szép templomot, több iskolát, a városházat, kórházat, laktanyát — a közbirtokosság építette, a széksós gyógyfürdőt létesítette, a köztelviselést nagy mértékben megkönnyítette.

Dorosma község alkotó tényezője a már csak rövid életű redempcionális közbirtokosság, mely az ösök érdemeinek, a földváltás (redemptió) s szép multja emlékének megörökítésére, kegyeletének látható kifejezésére, művészi alkotású monumentális emlékmű létesítését egy év előtt, ősi szabadalmi s birtokai visszanyerésének 150-ik évfordulója alkalmából egyhangulag elhatározta s javaslat-tételt végett bizottságot küldött ki.

Nem tétélezhető fel, hogy ezen igazán magasztos ügyet clodázzák.

— Tizenkét óra. Végezzünk gróf úr; mondá a lord, — mennyi van a bankban?

— Kerek száztövenezer . . .

— Szép; tehát van banque . . .

Lélekvétvél nélkül kísérte mindenki a kártya felmutatását és most — egy általános »Ah!»

Az angol nyert.

De még nagyobbodott a csodálkozás, midőn az angol nyugodtan vette a bankjegy halmazt, aztán előhúzza a Glinkától kapott erszényt s a benne levő kétszáz ezer rubelt is hozzá tette s megtette az egész összeget a királya.

Gróf Kurajin habozott egy pillanattig.

— Ezt az összeget nem tarthatom, mylord; mondá aztán kissé zavarodottan.

— Ej, talán fél ön? Tegye fel valamelyik birtokát, például a remek Nisni Jestiánit, vagy pedig jelentse ki, hogy le van győzve.

Még egy pillanattig habozott a gróf. De az angol gúnyos mosolya rábirta a vakmerő játékra.

— Legyen mylord; mondá, mialatt egy új játék kártyát vett elő és összekeverte. Lord Ripley emelt: a trefa alsó volt alul.

A szörmekereskedőnek lázasan lüktetett az ér halántékán, úgy hogy akaratlanul lehuny-

A halasztást nem tűrő intézkedések más irányba terelhetők az illetékes faktorok érdeklődését, ennek a szép eszmének megvalósítása a napirendről lekerülhetett, de most már itt az ideje, hogy a kiküldött bizottság egybehívásák s javaslatot terjesszen a legközelebbi közgyűlés elé.

Közigazgatásunk.

A magyar közéletnek a milleniumében is alig volt egy-egy jelentősebb eseménye: a jegyzők imént tartott országos kongresszusánál, mely nem csupán a belügyminiszternek e kongresszuson elmondott politikai beszédjénél fogva, de azért is rendkívül fontos eseményné vált, mert hogy a jegyzők, a közéletben és a társadalomban elfoglalt állásuknál fogva nem kis értelmi és erkölcsi súlyt képviselnek hazánkban.

A belügyminiszter politikai kinyilatkoztatásokban gazdag beszédjét taglálni: nem tartozik ránk; — bár tagadhatatlan tény, hogy az országos közvélemény sóvárogva várja a közigazgatási reformok megvalósulását.

A megyei élet jóformán helyi tusákban éli fel magát, vagy teng-leng azóta, hogy — jó szerencsére — a varmegyék nem ragódhatnak többé a sérelmi politika koncán. Baj, hogy sok helyütt a municipiumok örendelkező választási szabadsága klikeket vagy varmegyei oligarchákat nevelt; a belső szervezet laza volta miatt közigazgatásukat nem vezeteti egységes erő, egységes szellem és akarat. Így fordulnak elő olyan képtelenül ferde helyzetek, hogy 25—30,000 lakosságú helységeken is paraszt bírók magasságú látkörre intési a helyi közigazgatást.

Nem célunk, de nem is szorítható egy cikk szűk keretébe, felsorolni mindazon okokat, melyek a közigazgatás reformálását szükségessé, kívánatosá teszik; tény, hogy e reformok keresztülvitelét leginkább kell óhajtanunk a községi jegyzőknek, akik bizony itt-ott — és ezt minden céltartozás nélkül mondjuk — valósággal céltáblái a helyi intriguáknak.

Ez intriguákban él és áll a községi jegyző szinte védtelen, a politikai-és parturódások közt, és bizony gyakran megtörténik, hogy ezeknek önkéntelen, ártatlan áldozatái is esik. A törvények ódiuma a községi jegyzőre hárul. Akaratán kívül ő a rettegett — adóvégrehajtó, az adók kirovója és beszédje és mint ilyen, természetesen el kell szenvednie a miveletlen tömegek, de sok esetben még az értelmiségnek is egész gyűlöletét, mely természetesen ösztönből fordul a

ta szemét. Az előszoba nyitott ajtaján át mindent láthatott és hallhatott, ami a játékteremben történt.

Iwanovics vetni kezdte a kártyát. A szobában oly csend uralkodott, mintha megnémultak volna a jelenlevők.

— Ász . . . király; mondá a gróf idegesen remegő ajakkal. — Ön nyert, mylord.

— Különös! . . . Hihetetlen! . . . Miltó büntetés! . . . hallatszot percekig össze-vissza.

Glinka alig tudta megállani, hogy hangozan fel ne kiáltson örömeiben.

— A szerencse hibebb önhöz, mint hozám, mylord; mondá Iwanovics erőltetett mosollyal. A birtokátváltási oklevelet azonnal kiállítom Nisni Jestiániról; tette még hozzá.

— Engedjen meg egy kérdést, gróf úr; mondá lord Ripley. En tehát a birtok tulajdonosul tekinthetem magam?

— Mindenesetre, mylord.

— Mint ilyen, bátor vagyok ezt haldéktalanul felajánlani kedves nővérenek megvétel végett, de egy kikötéssel.

— Ah, beszéljen mylord! mondá Iwanowna Olga, kinél a női kíváncsiság rögtön legyőzte a bosszúságot, melyet fivére könnyelműsége fölött érzett.

— Azon kikötéssel, hogy Wassiliewics

— — finánc felé. És hagyján ez; — de ezenkívül ki van téve a jegyző sok esetben még fölébbalója önkénykedésének is.

A főszolgabíró, ha egy kis mulasztást vagy szabálytalanságot tapasztal, mely jöllehet sok esetben talán csak tévedésből, vagy a kellő munkaerő hiányából ered; a jegyzőt azonnal felfüggesztheti az állásától. És kitűnhet a vizsgálat során akárhogyvan a legteljesebb büntelensége: azt, hogy állásától felfüggeszve volt, le nem mossa róla többé soha semmi, mert a rossz hír úgy terjed, akár a futótűz.

Égető kérdés hát, a közigazgatás reformálásában, a fegyelmi eljárás szabályozása, nehogy az alantas a föltötte állók önkénykedésének maradjon kitéve. De különös tekintettel kell lenni a reformok megállapításánál a községi jegyzőkre, hogy felvéssenek a tisztviselő hierarchia megfelelő sorozatába.

Mert eddig úgy áll a dolog, hogy a közigazgatási szervezetben a záró láncszemet a közigazgatási gyakorlatok képezi, akin alól az örmestertől való rangosztályba sorozás kezdődik. A jegyzők pedig ma még ebbe az altszízi rangsorozatba tartoznak, dacára annak, hogy a törvény nem éppen kicsinylendő iskolai képzettséget követel tőlük, sőt a gyakorlati vizsgájuk, az ugynevezett jegyzői szigorlat sok részben tartalmasabb és nehezebb, az egyetemeken vagy jogi akadémiákon szokásos közigazgatási államvizsgánál, mely pedig — sikerrel megállva — a legmagasabb közigazgatási tisztviselőségre is képesít.

Hogy pedig maga a jegyzői kar is megszorítani kívánja az ezen pályára törekvők előképzettséget, ez kitetszik éppen a lefolyt kongresszus tárgyalásaiból, hol maguk az érdekeltek jegyzők kívánták az érettségi vizsgának, mint alapfeltételnek megállapítását.

Igy a községi-jegyzői kar magasabb előképzettséget feltételezve és tőlük magasabb kvalifikációt követelve, miután a legfontosabb állami funkciók, — mint a katonai, anyakönyvvizetés, adóügy kezelés stb. — is rájuk bízotnak, természetes, hogy mindenképen biztosítani kell a közigazgatási reform keretében az egzisztenciájukat is.

Annál inkább megérdemlik pedig ezt, mert elvitáztatatlan tény, hogy a községi jegyzők túlnyomó része megbecsülhetetlen és eddig kellően nem méltányolt hasznos tagja a közigazgatásnak, kit jóformán pótolni se lehet; de ezenkívül egyik főtényezője is mindenütt a helyi társadalomnak.

Kell tehát, hogy közigazgatásunk reformjában különös tekintettel legyenek a községi jegyzőkre.

Döme jobbgy ki legyen ezen vételből zárva s e pillanattól fogva szabad legyen. Azt hiszem . . .

Nem végezhetette be beszédét, mert Glinka a terembe rohant, a lord lábaihoz vetette magát s ruhájának szegélyét ajkához emelte.

Dinuszka pedig elejtette mindent, könynyes szemekkel a lord nyakába borult: »Köszönet, ezer köszönet atyuska!»

— Ohó! kiabált Ripley csodálkozva. Ez nem volt a mi programunkba felvéve, Glinka úr!

Wassiliewics felemelkedett, megfogta a Dinuszka kezét s a gróf és a tábornokné elé vezetette és mondá: »Ne sajnáljak tőlem a szabadságot — tőlem és menyasszonyomtól. Egész életünkön át halásak leszünk.»

— Ripley lordhoz forduljatok; mondá a gróf. Egyedül ő rendelkezhet feletted, Wassiliewics. Az egyedüli, amit én és nővérem tehetünk az, hogy a kis Dinuskának megfelelő kelengyéről gondoskodjunk.

— Bravó! mondá lord Ripley jó kedvvel. Ez esetben bátran mondhatom: ez a pártim volt a legjobb, amelyet valaha játszottam.

— Engedelmeivel, mylord; jegyzé meg Glinka nevetve, mialatt Dinuskát magához ölelte; — én határozottan azt hiszem: az én pártim a legjobb.

Vidéki levelezés.

Dorosma 1896. aug. 11.

Tekintetes szerkesztő úr!

A tápéi kerület 48-as pártértekezletének, a képviselő-jelölésre vonatkozó tanácskozása és megállapodásáról közzétett hírlapi híresztelésekkel szemben, kötelességemnek tartom a valódi tényállást a következőkben megismertetni:

Igaz, hogy D u d á s Béla, a dorosmai »Népkör« elnöke, meghívta a kerület községeknek 48-as választói értekezletre, melyen megjelentek Kistekről 6-an, Dorosmáról 16-an és Tápérol egyen. A »Népkör« hol az értekezlet tartatott nem politikai egyesület, intézkedés tehát, mint szervezet testületébe figyelembe annál kevésbé vehető, mert tagjain nem egy politikai pártnak hívei. — Ezt csak mellékesen értem.

A képviselőjelölt értekezleten D u d á s Béla mint elnök felkérte a megjelenteket, hogy ajánlatukat tennék meg. — Hosszas, kínos hallgatás után a dorosmaiak többségük a kistelekiet, ezek meg a tápéi egyeket.

Lelkesült hallgatás után, felemelkedik végre B e n e Károly dorosmai községi képvisítő s ajánlotta Sima Ferencet.

Mit szól hozzá Tápé?

»Hát jó lenne, ha letalább eccó mána z én 300 ftomat mögánna a nasságos úr;« — mondá a tápéi közértelet egyhangú megnyilatkozása.

A tikkasztó hőség által fokozott elvi lelkesedés melegének hatása alatt bőbiskáló I l l é s Antal, dorosmai közbirtokossági pártzártnak, — a z ó 150 frtjára gondolvá, — helyeslőleg bölintott tisztos öszfejvel.

V á r o s s y Gyula kisteleki plebános egekig dicséri Sima Ferencet, de mert úgy tudja, hogy őt Szentesen nemeresztik, indítványozza, hogy mondaná ki az értekezlet, miszerint azt, akit Sima Ferenc ajánl, bár ki legyen, egész odaadással, lelkiismeretesen fogja támogatni.

»Kilátszik a lóláb,« — súgja T a j t i G. Ferenc a szomszédjának; — »ez akar képviselő lenni.«

»Nem arra valónak látszik,« — válaszolá a szendergésből eszméletre tért szomszédja.

És a lóláb, valóban, nem csak kilátszott, hanem negédesen kezdett nyomban ficánkolni is.

A kisteleki plebános azután önmagát magasztalta, elmondván: hogy neki mennyi jártassága van a politikai közélet terén, előkelő öszköttétesei útján milyen előnyököt biztosíthatna s akinek támogatásra van szüksége, annak mindenben készséggel rendelkezésre állana.

A helyeslő bölintásokat, szakgatott horkolások megható akkordja emelte tünető elragadtatással.

Felszólt ezután Z s á k Frigyes kisteleki tanító s megrója a 48-as párt közönységet, mely a megjelentek csekély számában és abban nyilvánult különösen, hogy Horgos, Algyó, Sándorfalva és Sövényhaza még megbízottakat sem küldtek; elítéli azon tapasztalt jelenséget, hogy a választó kerület elvű 48-as pártjához tartozó választók nagy része E n y e d i Lukács miniszteri tanácsos s az »Agrár bank« elnöke mellett foglalt állást; megbontván a párt — egységet és fegyelmet, de feladván egyben a magasztos s egyedül hazafias elvet is.

D u d á s Béla, a képviselő-jelölt értekezlet elnöke, figyelemzeti Z s á k Frigyeset, hogy E n y e d i nevét ne vonja a vitába, ha csak országszerte s pártkülönbség nélkül elismert hazafúi érdemét kiemelni nem akarja, — különben együtt nem tanácskozhatnak. Ö — úgymond D u d á s Béla — a 48-as elveknék mindig tántoríthatatlan híve volt s az is marad, de éppen oly határtalan tisztelője E n y e d i nek, kinek hervadhatlan érdemei előtt meghajol s ezért senkinek sincsen joga őt és a vele együtt érző választókat elvtagadással vádolni.

Ezen incidens után, az időközben felényi számára leapadt értekezleti tagok elsőledtek.

Ez a lefolyt értekezletnek hű ismeretése.

Ebből levonhatja Sima — de csakis ő — azt a konzekvenciát, hogy a közbizalom mellett nyilatkozott meg. — Különben, úgy hírlík, hogy szt. István napján eljön Dorosmára beszámolni s zászlót bontani Sima; akkor — ha csakugyan eljön — meg fog győződni arról, hogy ez a kerület még arra sem való neki, hogy a szentesi mandátumot itt keresse.

Egész tucat 48-as képviselőjelöltől beszélnek itt és a kerületben. Sima Ferenc, V á r o s s y Gyula, H e g y i Antal, L i p p k a y Kálmán mellé még kérni akarnak az Ugron- és Kossuth párttól is jelölteket vagy nehányt.

Milyen kár, hogy kevés a foka és sok az eszkimó.

Egyébként figyelemmel fogom kísérni a már megindult mozgalmakat, s tekintetes szerkesztő úr szíveségből — részrehajlatlan tudósításokkal fogom a fejleményekről a »Szentes és Vidéke« olvasóközönségét értesíteni.

Figyelő.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. augusztus 15.

— **Személyi hír.** C s a t ó Zsigmond dr. alispán a f. hó 15-én rövid ideig tartó szabadságra elutazik Szentesről. A f. hó 28-ra azonban az alispán már mindenesetre hazakerkezik, hogy az ekkor tartandó közigazgatási bizottsági gyűlésen és fegyelmi választmányi ülésen elnököljen.

— **Adófizetők figyelmébe.** A 3-ik negyedévi állami adót rendszerint csak a f. hó 15-ig lehet — a törvény rendelkezése szerint — késedelmi kamat nélkül befizetni. Tekintettel azonban arra, hogy a f. évben 15-e a mai ünnepe csik, ezt pedig holnap vasárnap követi: a városi adópénztárnál az adófizetés még a f. hó 17-én, tehát hétfőn is minden késedelmi kamat fizetése nélkül lesz eszközölhető; — mely körülményre czennel felhívjuk az adófizető polgárok figyelmét.

— **Idegeneknek tilos a jöszágereskedés.** A városi tanács egy határozata megtiltja, hogy a helyi hatóságtól szerzett iparigazolvány nélkül bárki vidéki ember is ludakat vagy más aprójöszágot vásárolhasson a szentesi piacon kereskedés céljából és felhívja a rendőrséget e tilalom ellenőrzésére. A rendőrség most — e tanácsi határozat alapján jelentést tett a tanácsnak, melyben előterjeszti, hogy R ó s e n t h á l Vilmos kunfélegyházi kereskedő Szentesen aprójöszágot vásárolt, miért is ellene az iparkihágási eljárás megindítandó. Hogy miért éppen csak a lúd és aprójöszágnak kereskedés céljára iparigazolvány nélkül való vásárolhatását tiltják el és miért nem mindjárt a ló és szarvasmarha vásárlást is? ezt fejtsé meg a tanács bölcsesége.

— **Itt a világ vége.** Ez a hír terjedt el a f. hó 13-án Szentesen, különösen a kisér városrészen, hol erősen tartja magát talán még ma is az a nézet, hogy a f. hó 15-én, tehát ma elkövetkezik a végítélet, amikor is felhúród az egész világ, összemollik a mindenség és szörnyű ítéletet tart az Úr elevenek és holtak fölött. Természetes: ilyen viszonyok közt már aztán nem is érdemes semmit csinálni, talán még enni inni, mulatozni se, — mert mirenk az, mikor már úgyis vége mindennek, az összemolló világgal együtt pusztulunk valamennyien. — Okot pedig e babo-

nás hitre, mely különben időközönként ösidőktől kísért a nép körében, állítólag a katolikus templomban a szószékéről elhangzott az az intelm adott, hogy a f. hó 15-ke, tehát a mai nap egyike lesz a legkritikusabnak, jól cselekszi hát, aki e napon otthon marad az óvéinél. Ez a templomi kijelentés olyan hatással volt, hogy a nagybaldogasszony-napi csongrádi búcsújárástól is visszariasztotta a szentesi híveket.

— **A főispán rokona.** Kisteleknek nevezetes látogatója volt az elmúlt napokban: egy úriasan öltözött fiatal ember, aki azon ürügyel, hogy ő K á l l a y Albert szegedi főispánnak közel rokona és pillanatnyi pénz-zavarban van, végigpumpolta jóformán az egész falut. Az ügyes szédelő, akit igaz néven L á s z l ó B é l á n a k hívnak, T o l n a f f y Béla kisteleki jegyzőt is meglátogatta a hivatalában és elmondva K á l l a y főispánhoz való közel rokonságát meg pillanatnyi pénz-zavarát, a jegyzőtől is pénzt akart kicsalni; — T o l n a f f y azonban élt a gyantüpprel és azt tanácsolta a csalónak, hogy — ha olyan közel rokona a szegedi főispánnak és pénz-zavarban is van, hát akkor írjon K á l l a y n a k levelet, a bizonyosan kisegíti a zavarából. És annyira ment a szédelő vakmerősége, hogy megfogadta a tanácsot és tényleg leült a jegyző hivatalban, levélbeli kérelmet intézni az ő k e d v e s f ő i s p á n r o k o n á h o z e, hogy küldene ki neki Kistelekre egynehány frt segélyt. Persze, a választ erre a levélre már nem várta be a szédelő T o l n a f f y n á l, hanem megpumpolta a faluban minden könnyenhihetőket, szépecskén elinalt, tovább pumpolni az országot.

— **Éjjeli betörés.** S z i j á r t ó Szabó Béni III. tized 647. sz. lakásának utcái ablakán, a f. hó 11 és 13-ka közti valamelyik éjjelen, ismeretlen tettes vagy tettesek kifeszítették a keresztvasat és a támadt résen át egy ablakfüggönnyet és két — pehellyel töltött ágyvankost tolvajoltak el. A rendőrség, a tettesek kideríthetése végett, a nyomozást megindította.

— **Öngyilkos rabló.** Alig egy esetben követi olyan gyorsan a bűnt a bűnhődés, mint ez most azaz a K i s s Pál nevű kisteleki rablóval történt, kiről lapunk legutóbbi számában írtuk meg, hogy C s á k i Antallal ki akarták rabolni a kisteleki tanyák közt K o r d á s Ferencné s hogy a csendőrök — tetten érve a két rablót, vasraverve kísérték be őket a szegedi törvényszék fogházába. — K i s s Pál volt a két rabló közül az elcsábított, C s á k i a felbújtója. K i s s Pál még éretlen fiatal suhanc, akit elfogatásakor nyomban úgy lelken ért a megbánás, hogy mikor Szegeden a fogházban kifürdették és a rabgúnyat rá akarták húzni, lelke egycsulya is megbillent és — visszakisérte a börtönbe, ott elmezavarában a nyakravaló kendőjére felkötötte magát és — mire észrevették, meg is halt. Az öngyilkos rabot — minden vallási szertartás nélkül, a f. hó 12-én temették el.

— **Vesztett jöszág.** A f. év rendelleneségei köze tartozik nálunk kétségtelenül az a körülmény is, hogy mindenféle vesztett jöszág teszi bátoratlanná az életet. Vesztett juh, kutya, macska, most még még vesztett sertés is. A legújabb vesztett-macskára marási eset a f. hó 12-én, szerdán délután történt a cigány putriknál, hol egy — állítólag vesztett macska Kléner Györgyné vagóhídi alkalmazott munkást és P o s t a István napzsmást marta meg, kiket még az nap felszállított a város az országos Pasztor intézetbe, Budapestre; s ime most meg K r i s t ó N a g y Laszló belső ecseri lakos tett jelentést a rendőrségnek, hogy egy sertés vesztett meg a tanyáján. A sertés megvizsgálására kiküldték a hatóság állatorvost.

— **A budapesti állami ipariszkolában** (VIII. Népszínház-utca 8. sz.) a rendes szaktanfolyamra való beiratkozás ebben az évben szeptember hó 20. napján kezdődik s bezárólag szeptember hó 24. napjáig tart. Az előadások szeptember 25-én kezdődnek. Az intézetnek öt szakosztálya van, u. m. az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulókat a gymnasiumnál-vagy polgári iskola IV. osztályát sikerrel végzett tanulók jelentkezhettek, a kik szakjukban legalább egy isk. évi nyári szünidő alatt gyakorlatilag foglalkoztak s erről hiteles bizonyítványt van. A vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztályba rendkívüli tanulókat az a. f. ipariszkola III. osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétettek. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: 1. keresztlevel vagy születési bizonyítvány; 2. az összes elvégzett középiskolai osztályokról szóló bizonyítványok; 3. hitelesített gyakorlati bizonyítvány; 4. himlő oltási bizonyítvány; 5. megyei, városi vagy járási orvos bizonyítványa. A beiratási díj egész évre 2 frt; a tandíj félévenként 10 frt.

— **Állategészségügyi kihágás.** A r. d. i. László kistökéi gazda tanyáján, gyanús körülmények miatt zár alá vevé a jószágállomány. A r. d. i. azonban ennek dacára is, bejelentés nélkül elhajtotta a jószágot a tanyáról, miért is ellene állategészségügyi kihágás címén, megindították az eljárást.

— **Vásár a közelben.** A szomszédos Kun Szt.-Mártonban a f. hó 16-án és 17-én lesz az idei nyári országos vásár megtartva, melyre — sertések kivételével — minden egyéb jószág felhajtása szabad.

— **Jószágveszedelem.** Arra való tekintettel, hogy a város külterületén is mind több esete merül fel a sertésvesznek: K. r. d. o. s. Jenő városi állatorvos előterjesztést tett a rendőrfőkapitánynak, melyben intézkedést kér arra nézve, hogy a sertéseknek lábon való elhajtása a külterületen is tiltassék meg. A veszedelem elhárítására az óvintézkedés följöttébb szükség.

Iskolai tudósítás.

(A jövő 1896—97-ik évre.)

A Szentés városi polgári leányiskolában a jövő 1896—97-ik év szeptember hó 1-ső napján kezdődik. A beiratások szept. 1—2—3-án délelőtt 9—12 óráig történnek, leányiskolai épületünk igazgatói irodájában.

A polgári leányiskola I. osztályába szabályzerűen csak oly növendék léphet be: 1) a ki életének legalább 9 évét betöltötte;

2) kinek az c'lemi (nép) iskola IV. osztályáról akár nyilvános, akár magánúton szerzett, legalább „elégseges” rendű bizonyítványa van.

A II. osztályba felvehető azon növendék, kinek az elemi V. osztályáról van bizonyítványa.

A III. osztályba felvételért jelentkezhetik az kinek az elemi iskola VI. osztályáról van bizonyítványa.

A felvételi- és javítóvizsgák szept. hó 4-én d. e. foglalkoztatni és ezek díjmentesek.

Javítóvizsgát tehet oly növendék, ki legfőkébb három tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot. A javító-vizsgálatokat kérő folyamodványok legkésőbb augusztus 25-ig nyújtandók be az intézet igazgatóságához. Később beadott folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak, mely esetben a tanuló az egész évfolyamot ismételtül tartozik.

Egyik polgári iskolából a másikba át lépni kívánó növendék csupán bizonyítványa alapján is felvehető.

A rendszeres tanítás szept. hó 5-én veszi kezdetét.

A felvételekre jelentkezőknek szülei, gyámjuk vagy azok megbízottjainak kíséretében kell megjeleneni és magukkal hozniuk: keresztlevelet, illetve születési bizonyítványt; oltási-csetleg újraoltási bizonyítványt.

Az I. ső osztályba lépők az elemi isk. IV. osztályú bizonyítványt; a felsőbb osztályba lépők az előző évről kapott „Ertesítő”.

Tandíj egész évre 10 frt, mely két részben fizetendő, u. m. a beiratáskor és február 1-én. Beiratási díj 50 kr, könyvtári illeték 50 kr. és 15 kr az országos tanítói nyugdíj alapa.

A szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudók tandíjengedéssérfolyamodhatnak, s ez iránti kérvényüket szegénységi- illetve hatósági bizonyítvánnyal s a megelőző évben végzett tanulmányukról szóló hiteles iskolai bizonyítvánnyal felszerelve s a tek. községi iskolásokhoz címezve, legkésőbb szept. 15-ig az igazgatóságnál nyújtásuk be. A magánvizsgálatok díja, az egy évre fizetendő tandíjhoz, helybelieknek 6¹/₂ frt, vidékieknek 12 frt.

Irodalom.

Nagy érdeklődéssel találkozok minden körben a Tolnai Lajos dr. cikke, melyet a „Képes Családi Lapok”-ban „Magyar nemzet ezredéves költészet” címen ír. És méltán. Mert Tolnai olyan ír, kinek minden cikkét igazság és hűség jellemzi. A „Magyar nemzet ezredéves költészet” jelesül megírt ciken kívül, az előttünk fekvő számba irtak a következő jónévű írók: Teleki Sándor, Zombori Gedő, Bemóki B., Zsombolyai, Schier Aladár, K. Beniczky Irma, Dézsi Sándor, Maderspach Sándor és Károlyi Gyula. A főlapon kívül érdekes és tanulságos a „Hölgyek Lapja” két hétben megjelenő külön melléklet is. A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, vadász utca 14. sz. saját házában létezik, hová a mutatványszámért, egy levelező lapon minden érdeklődő bátran fordulhat.

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország aratása.

A gépek zakatolása immár mindjobban szűnik, mert az aratással és csepléssel a gazdák túlnyomó részben teljesen elkészültek; véleményt is mondhatunk már az idei termés felől, mivel a cseplési eredmények már számtalan vidékről ismeretesek.

Aratás előtt a legvérmesebb reményekkel néztünk az idei termés elé, az egész országban szépen duzzadt kalászos biztatták a gazdákat, s midőn az első kaszavágás után voltunk már, kezdtük sejteni, hogy a szép kalászosokban sok helyen hiba esett; hőség, aszály, rozsdák és az üszög megtették hatáskukat. Minél több gabona fektűd keresztben, annál inkább kitűnt, hogy a gazdák az ideén ismét sok helyen csalódtak reményeikben, kivált a Dunántúl és Torontáiban. Talán még a Dunántúl a rozsdák nem okozott egyetlen egy vármegyében sem annyi kárt, mint épen Torontáiban, a hol a károsodás 60—70 százalék körül kulminál.

A dunántúli részeken, nevezetesen Tolna, Vas, Baranya és Fejér vármegyékben a rozsdától aránylag legtöbbet szenvedett a búza; itt igen sok helyen 50—40 százalék rozsdásodott búzaszem található. Az ország más vidékein is okozott bajt a rozsdák és üszög, de elvégre a kár korántsem oly jelentékeny, mint a már említett részeken; az eredmény tehát elég jók lettek volna az ország nagy részében, mert a búza hozama közepeszerű volt, a rozs hasonlóan fizetett, sőt az árpa és zab is még július havában kielégítő és jó termés-hozammal biztatott. Közbe jött azonban az augusztusi végtelenül rossz időjárás s a már learatott kérékben, keresztben, sőt az asztagokban lévő termés egy részét is megsemmisítette. Emberemlékezet óta olyan csapás nem érte hazánkat, a minő az augusztus 7-iki volt. Orkán, vihar, jégeső és felhősakadák egymást kergették s alig mulik el nap nagyobb kalamitás nélkül, pedig már a hó közepe táján vagyunk. A rettenetes időjárás, kivált aug. 6. 7. és 8-ikán közel 20 vármegye területét sújtotta. Le sem írható az a pusztulás, a mely az ország területének egy harmadát érte; naponként érkeznek a lamentáló levelek a károsult vidékekről s naponként mindjobban meggyőződhetünk arról,

hogy millió és millió forintnyi veszteség érte az augusztusi elemi csapásokkal a károsult vármegyékét. A szebbnél-szebben álló kukoricások, dohány, répa és burgonyaföldek fele részben, néhol azonban egészen is elpusztultak.

A szőlők, a melyek csekély kivétellel az ország nagy részében gyönyörűen állottak, csupán venyigékkel merednek az ég felé; néhol még a venyigék is összetöröldevel jelzik az óriási katasztrófát. De hogy is ne, hiszen nem tartozott a ritkaságok közé az olyan jégdarab sem, a mely az 5—6 dakagrammot is elérte.

A gyümölcs is nagyon érzékenyen károsított; igen sok helyen derékba ketté tört fák fekszenek, már pedig ez a gyümölcsstermő vidékekre nézve nagy veszteség, mert bizony sok év fog eltelni, a míg a fiatal fák kárpótolni fogják a gazdákat az idei augusztusi irtózatok orkánt. A merre a vihar és jégeső elvonult, egyebet se lát az ember, mint pusztulást és minthogy az esőszékek még folyton tartanak — könnyen tetőződhetik a baj azáltal, hogy a gabona a kérékben csirázni és hajtani fog.

Kitűnő terméskülönlegések tehát az ideén ismét az időjárás mostohaaságán törtek meg; nagyon jó termésünk lett volna az ideén nemcsak gabonafélékből, hanem kukorica, répa és burgonyából is. De így alig van reményünk, hogy a megelőző termést szerencsésen betakaríthatjuk; de kevés reményt fűzhetünk a megmaradt zöldelő terményekhez is, mert hát ki tudja, mit hoz a jövő. Tegnap és az éjjel ismét a déli részeken és Nyitra vármegyében nagy vihar, jégeső és felhősakadák pusztított — nem bízhatunk az eredményekben mindaddig, a míg a gabona raktározva nincsen. És csudálatos az is, hogy míg az ország nagy részében folyton esik az eső, vannak olyan helyek is Magyarországon, a hol a szárazság és hőség sorvasztja a növényzetet; ez az igazi szeszélyes időjárás. A millenáris esztendő tehát nem minden vidékre lesz egyáltalán jubiláris esztendő is, — hanem örök emlékeztető marad a mostoha esztendők sorában.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentés, 1896. aug. 14.

A ma egy hete „dühöngött óriási szél és jégvihar után alig lehet megbecsülni azon óriási gazdasági kárt, melyet gazdáink épületeikben, gabonáikban szenvedtek. Nem csak azok szenvedtek a kárnál a szélvihar dult, hanem azok is, kiknél a gabnacsomók vonatokban és asztagban megmaradtak, mert míg a szélöntött csomókat széthordta és kipakolta a jég, a csomóba maradtak is fenéki ágat, csirázásnak és füledésnek indultak.

Gyönyörű termést mutató szőlőinket egészen tönkre verte a jég, tehát míg bufelejtőnk is alig maradt valami kis termés, mert amit a jégvihar meghagyott, azt tönkre fogta tenni a „peronospora” annyira, hogy még kóstoló sem marad őszig.

Gabona üzletünk egy kissé élénkült. A gabna árak a következők: Uj-búza mm. 5 frt 50—5.60—5.65; árpa köbte 2.80; kukorica mmja 3.40—50 kr; zab köbte; 3 frt. Hízottsertés kilója 35—36 kr; szalonna mm. 50 frt.

Népesedési mozgalom.

(1896. augusztus 8-tól 15-ig.)

Születtek: Sirók István, Szigeti Sándor, Nemes Lidia, Poósa Margit, Pintér János, Lakos Albert, Hajdú János, Berezvai István, Gyüre Lajos, Vajda Eszter, Kis Erzsébet, Dékány Imre, Molnár Imre, Nemes István, Matéfi István Sándor, Répási József, Vass Sándor, Kanász Nagy fűhalvaszületett.

Elhaltak: Garai Csák Bálint, 2 hónapos, béhurut. Rűzs Molnár Mária, 2 éves, agyhártyalob. Bartha Lidia, 9 éves, vízibetegség. Árgyellán István, 52 éves, tüdőszélhűdés. Czakó Péter Pál, 1 hónapos tüdőlob. Paksi András, 72 éves, szervszívba. Faragó Mária, 2 napos, születési gyengeség. Sipos Erzsébet, 3 hónapos béhurut. Kún Sándor, 3 hónapos, béhurut. Hummer Erzsébet, 96 éves, agyszélhűdés.

Vasúti menetrend.

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 30 p., 9 óra 40 p. reggel, 3 óra 15 p., 5 óra 45 p. délután, 7 ó. 5 p. este, 11 órakor éjjel.

Szolokra érkezik 11 óra 21 p. délelőtt, 12 óra 21 p. délután, 6 óra 52 p., 9 óra 02 p., 10 óra 13 p. este, 3 órakor éjjel.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 2 ó. 24 p., 3 ó. 37 p. éjjel, 5 órakor, 8 óra 39 p. reggel, 3 óra 35 p., 4 óra 43 p. délután.

Budapestre érkezik 5 óra 45 p., 7 órakor, 9 óra 15 p. reggel, 12 ó. délbe, 6 óra 20 p., 8 óra 10 perc este.

Szolnok—H.-M.-Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 49 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután.

Pusztá-Tenyőről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 35 p. délután és 5 óra 36 p. délután.

Tisza-Földvállról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 54 p. délután és 6 óra 42 p. este.

Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 50 délután és 7 óra 33 p. este.

Tökérről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 22 p. délután és 8 órakor este.

Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 53 p. délután és 8 óra 30 p. este.

Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 5 órakor délután.

Szegvárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 32 p. délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 08 p. este.

Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 óra 37 p. délelőtt és 7 órakor este.

H.-M.-Vásárhely—Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 07 p. délután és 8 óra 10 p. este.

Mindszentről indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel.

Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel.

Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 órakor éjjel.

Szentesről indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 30 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este.

Tökérről indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 06 p. délután és 6 óra 41 p. este.

Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 21 p. reggel, 12 óra 49 p. délután és 7 óra 27 p. este.

Tisza-Földvállról indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 43 p. délután és 8 óra 14 p. este.

Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 2 óra 55 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel.

Szolnokra érkezik 10 órakor délelőtt, 3 óra 44 p. délután és 10 óra 06 p. éjjel.

Szeged—B.-Csaba.

Szegedről indul 3 ó. 45 p. éjjel, 5 óra 55 p. reggel, 10 óra 25 p. délelőtt, 3 órakor délután, 6 óra 40 p. este.

Algyőről indul 4 óra 03 p. éjjel, 6 óra 23 reggel, 10 óra 39 p. délelőtt, 3 óra 14 p. délután, 7 óra 06 p. este.

Vásárhelyre érkezik 4 óra 39 p. éjjel, 6 ó. 59 p. reggel, 11 órakor délelőtt, 3 ó. 46 p. délután, 7 óra 50 p. este.

Vásárhelyről indul 4 óra 44 p. éjjel, 11 óra 04 p. délelőtt, 7 óra 57 p. este.

Orosházáról indul 5 óra 39 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 9 óra 38 p. éjjel.

B.-Csabára érkezik 6 óra 36 reggel, 12 óra 49 p. délután, 11 óra 0 p. éjjel.

B.-Csaba—Szeged.

B.-Csabáról indul 4 óra 42 p. éjjel, 2 óra 10 p. délután, 7 óra 22 p. este.

Orosházáról indul 5 óra 48 p. reggel, 3 óra 10 p. délután, 8 óra 32 p. este.

Vásárhelyre érkezik 6 óra 53 p. reggel, 3 óra 55 p. délután, 9 óra 21 p. éjjel.

Vásárhelyről indul 7 órakor reggel, 11 óra 01 p. délelőtt, 4 órakor délután, 7 óra 51 p., 9 óra 26 p. este.

Algyőről indul 7 óra 38 p. reggel, 11 ó. 33 p. délelőtt, 4 óra 22 p. délután, 8 óra 33 p., 10 ó. 02 p. éjjel.

Szegedre érkezik 7 óra 55 p. reggel, 11 ó. 46 p. délelőtt, 4 óra 35 p. délután, 8 óra 56 p., 10 ó. 20 p. éjjel.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. MÁTEFFY FERENC.

Társ-szerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.

Hirdetmény.

Alólírott zárgondok közhírré teszi, hogy dr. Vecseri Sándor ügyvéd által képviselt *Gila Franci* végrehajtónak *Tóth József és neje* elleni végrehajtási ügyében a lefoglalt termékek árverésen leendő eladása a szentesi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság 3287/tk. 896. számú végzésével elrendeltetvén, annak megtartására határidőül *f. évi augusztus hó 17-ik napjának d. u. 3 órája* Szegvár község házához kitűzött, mely alkalommal a szegvári 1431. sz. tjkben A + 1802/a. rsz. 5 kat. hold ingatlan ez idei búzatermése (20 vontató) eladatik.

A kiküldési ár 200 frt, venni szándékozók tartoznak bánatpénzül 20 frtot a végrehajtó kezéhez letenni.

Venni csak készpénzfizetés mellett lehet, mely esetben a legtöbbet ígérő az eladott termést azonnal birtokába veheti.

Szentes 1896. augusztus 14-én.

H. Szabó Imre,
zárgondnok.

Bérbeadandó

A „Szentesi Takarékpénztár“ házában az úri utcára nyíló egy kirkakatos ablakú

bolthelyiség

a f. évi szeptember 29-től kezdődőleg.

Feltételekről értesítést ad:

Várady Lajos,
igazgató.

3-1

Özv. Sarki Molnár Sándornéak

a vásárhelyi úttélen 40 hold szántóföldje **haszonbérbe kiadó.** Értekezhetni a tulajdonossal. 3-3

Kizárólagos raktár!

A legszebb, legtartósabb és legelősebb

padozat és más tárgyak mázolásához

a gyorsan száradó

PADLÓ-FÉNYMÁZ,

mely 3—4 óra alatt tökéletes száraz,

kezeség mellett kapható

LÖVINGER ADOLF

fűszer-, esemege- és festékárú-üzletében,

SZENTESÉN.

Kizárólagos raktár!

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen véde.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hímérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-lárság szivattyú- és mérleg-gyártásra.

W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mezőgazdasági mérlegek, számlakönyvek, számlakönyvek és felkenyészett mérlegek.

MELOCCOPÉTER

BUDAPEST

V. Dival utca 81.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rác Ferencz 3-3

nagyítókei tanya földje haszonbérbe, esetleg feles mnnkáltra is kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal I. t. 32. sz. házánál.

1260.vh. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbíróóság 1896. évi 8109. számú végzése következtében Dr. Purjesz János ügyvéd által képviselt *Rosenberg Gyula* javára *Tóth József és neje* szegvári lakosok ellen 199 frt 80 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 frtra becsült 80 vontató búzának 1/4 részéből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbíróóság 8109/1896. számú végzése folytán 199 frt 80 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 frt 25 krban bíróilag már megállapított költsége erejéig szegvári 76 számú tanyán, alpersek lakásán leendő esz-közlésére 1896. évi aug. hó 17-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is el fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1896. évi aug. hó 2-án

VÉGH SANDOR,

kir. jbirosági végrehajtó

3-3

Eladó ház.

Özv. Balogh Lajosné-féle ház, a zsidó iskola-utcában, mely jelenleg Ehrlich Laura kisdédovódójának helyisége, eladó. Értekezhetni, Farkas Antallal, I. t. 305. szám alatt.

BUDAPESTI NAPLÓ.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A **Pesti Napló** főszerkesztője, felelős-szerkesztője és valamennyi dolgozó társa július 30-ikán megvált ettől az ujságtól és még augusztus hó folyamán új politikai napilapot indit

BUDAPESTI NAPLÓ

c z i m e n .

A **Budapesti Napló** már első számával a magyar közönség régi barátja gyanánt fog az ország elé lépni, mert a szerkesztőség elveit, szellemét, irányát, hangját magával hozta és olyan ujságot ad az olvasónak, amely a magyar szabadelvűség, a nemzeti politika, a magyar társadalom, a magyar gazdálkodás szolgálatában, az európai sajtó organumai körében a legelső sorban kíván helyet a maga számára stíljének előkelősége és zsurnalisztikai tökéletessége következtében.

A **Budapesti Napló** főszerkesztője: Vészi József.

A **Budapesti Napló** felelős szerkesztője: Braun Sándor.

A **Budapesti Napló** belső dolgozótársai:

Ábrányi Emil

Clair Vilmos

Cerri Gyula

Erős Gyula

Fái Béla

Gergely István

Holló Márton

Horváth Elemér

Janovics Pál

Dr. Kovács Jenő

Lyka Károly

Márkus József

Merkl Adolf

Papp Dániel

Pekár Gyula

Dr. Soltész Adolf

Sváb Tivadar.

Vezércikkirő a legkitünőbb politikusok. Tárcairői kiváló novellisták, művészek és műbírálok.

A **Budapesti Napló** politikai rovata találkozó helye lesz Magyarország publicistáinak. **Tárcarovata** tükre lesz a magyar irodalomnak és nagy figyelemmel fogja kísérni a külföld irodalmi termését is **Ujdonsági rovatának** frissesség, elevenség, jól értesültség lesznek jellemvonásai. **Művészeti rovata** a legmagasabb esztetikai törvények és a művészet igaz szükségleteinek megfelelőleg készül. **Távirati rovata** hűséggel és kimerítő információival fog kitűnni. **Közgazdasági része** alapos értesüléseivel, bő informatív anyagával és megbízhatóságával a magyar közgazdaság érdekeinek hűséges barátjává szegődik.

A **BUDAPESTI NAPLÓ** kiadótulajdonosa: a **BUDAPESTI NAPLÓ** szerkesztősége.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre — — — — 14 frt.

Félévre — — — — 7 ,

Negyedévre — — 3 frt 50 kr.

Egy hónapra — — 1 , 20 ,

A ki most legalább negyedévre előfizet, a **Budapesti Naplót** szeptember 30-ikáig (az évnegyed kezdetéig) **díjtalanul** kapja, most teljesített előfizetése tehát az **október-decemberi évnegyedre** vonatkozik.

Mutatványszámokat kívánatra nyole napig ingyen küld

a **BUDAPESTI NAPLÓ** kiadóhivatala:

Teréz-körút 41-ik szám.